

SVEA HOVRÄTT
Miljööverdomstolen
Rotel 1315

DOM
2009-11-27
Stockholm

Mål nr
M 5227-08

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätt, miljödomstolen, deldom 2008-06-10 i mål nr M 3377-06, se bilaga A

KLAGANDEN

1. Tekniska Verken i Linköping AB, Box 1500, 581 15 Linköping
Ombud: advokaten Mats Ericsson, Box 7493, 103 92 Stockholm

2. Jonny Sjöberg, c/o Liljenberg, Arrendegatan 26, 583 31 Linköping

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Östergötlands län, 581 86 Linköping

2. Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

SAKEN

Tillstånd till fortsatt och utvidgad verksamhet vid avfallsanläggning

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Miljööverdomstolen avvisar Jonny Sjöbergs överklagande.
2. Miljööverdomstolen avvisar Tekniska Verken i Linköping AB:s yrkanden om ändring av villkor 2, 9, 13 och 18.
3. Miljööverdomstolen avslår Tekniska Verken i Linköping AB:s yrkande om ändring av villkor 14.
4. Med ändring av miljödomstolens dom förordnar Miljööverdomstolen att villkor 3 och 20, den provisoriska föreskriften P3 samt föreskriften om den ekonomiska säkerheten ska ha följande lydelse:

Villkor 3

I deponin för farligt avfall får deponering ske endast av avfallstyperna metallhaltigt avfall i huvudsak i form av metallhydroxidslam, rökgasreningsrester från förbränning, uppgrävda massor och rester från behandling av uppgrävda massor.

Villkor 20

Innan arbeten med bottenkonstruktioner och sluttäckningar inleds ska bolaget till tillsynsmyndigheten minst sex månader innan arbetet inleds eller vid den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer inge en plan innehållande en teknisk beskrivning, materialval, beräkningar på perkolation, redovisning av system för kvalitets- och utförandekontroll.

Dok.Id 855131

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 4	08-561 670 00 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

Den provisoriska föreskriften P3

På anläggningen får högst 210 000 ton brännbart avfall lagras samtidigt. Av denna mängd får maximalt 50 000 ton utgöras av hushållsavfall och annat blandat avfall med inslag av organiskt material och hög fukthalt. Sådant avfall ska lagras balat eller med en annan ur brand- eller annan miljösynpunkt minst likvärdig metod.

Ekonomisk säkerhet

Detta tillstånd får utnyttjas endast under förutsättning att bolaget, enligt 15 kap. 34 § miljöbalken, för verksamheten i sin helhet, senast tre månader från det att domen vunnit laga kraft har ställt ekonomisk säkerhet om minst 136 Mkr. Säkerheten prövas av miljödomstolen i särskild ordning och ska förvaras hos Länsstyrelsen i Östergötlands län.

KLAGANDENAS YRKANDEN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Tekniska Verken i Linköping AB (bolaget)

Bolaget har yrkat att Miljööverdomstolen ändrar miljödomstolens deldom avseende villkor 3, 14 och 20, den provisoriska föreskriften P3 och föreskriften om den ekonomiska säkerheten, så att de får följande lydelse:

Villkor 3

I deponin för farligt avfall får deponering ske endast av avfallstyperna metallhaltigt avfall i huvudsak i form av metallhydroxidslam, rökgasreningrester från förbränning, förorenade jordar och massor och rester från behandling av förorenade jordar och massor.

Villkor 14

Biologisk behandling av jordar och massor som förorenats med olja eller andra kolväten ska pågå tills halten av opolära kolväten understiger 5 000 mg/kg TS. Under de två första månaderna av processen ska behandlingen ske slutet med avledning av luften till ett biofilter eller annan från miljöskyddssynpunkt motsvarande teknik.

Villkor 20

Innan arbeten med bottenkonstruktioner och sluttäckningar inleds ska bolaget till tillsynsmyndigheten minst tre månader i förväg inge en plan innehållande en teknisk beskrivning, materialval, beräkningar på perkolation, redovisning av system för kvalitets- och utförandekontroll.

Den provisoriska föreskriften P3

Lagring av hushållsavfall och annat blandat avfall med inslag av organiskt material och hög fukthalt ska ske balat eller med annan från brand- eller annan miljösynpunkt likvärdig metod. I lagret får maximalt 210 000 ton brännbart avfall, varav högst 50 000 ton hushållsavfall, lagras samtidigt.

Ekonomisk säkerhet

Detta tillstånd får utnyttjas endast under förutsättning att bolaget, enligt 15 kap. 34 § miljöbalken, senast tre månader från det att domen vunnit laga kraft har ställt ekonomisk säkerhet om minst 101 Mkr. Säkerheten prövas av miljödomstolen i särskild ordning och ska förvaras hos Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Bolaget har efter överklagandetidens utgång även yrkat ändring av villkoren 2, 9, 13 och 18.

Jonny Sjöberg

Jonny Sjöberg har överklagat miljödomstolens deldom och får anses yrka att den upphävs. Till stöd för sin talan har han gjort gällande brister i bolagets miljökonsekvensbeskrivning.

MOTPARTERNAS INSTÄLLNING

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har medgett ändring av villkor 3, 14 och 20 och den provisoriska föreskriften P3, under förutsättning att de får följande lydelse:

Villkor 3

I deponin för farligt avfall får deponering ske endast av avfallstyperna metallhaltigt avfall i huvudsak i form av metallhydroxidslam, rökgasreningsrester från förbränning, uppgrävda massor och rester från behandling av uppgrävda massor.

Villkor 14

Biologisk behandling av jordar och massor som förorenats med olja eller andra kolväten ska pågå tills halten av opolära kolväten understiger 1 000 mg/kg TS. Under de två första månaderna av processen ska behandlingen ske slutet med avledning av luften till ett biofilter eller annan från miljöskyddssynpunkt motsvarande teknik.

Villkor 20

Innan arbeten med bottenkonstruktioner och sluttäckningar inleds ska bolaget till tillsynsmyndigheten minst sex månader innan arbetet inleds eller vid senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer inge en plan innehållande en teknisk beskrivning, materialval, beräkningar på perkolation, redovisning av system för kvalitets- och utförandekontroll.

Den provisoriska föreskriften P3

På anläggningen får högst 210 000 ton brännbart avfall lagras samtidigt. Av denna mängd får maximalt 50 000 ton utgöras av hushållsavfall och annat blandat avfall med inslag av organiskt material och hög fukthalt. Sådant avfall ska lagras balat eller med en annan ur brand- eller annan miljösynpunkt minst likvärdig metod.

Länsstyrelsen har bestritt ändring av den ekonomiska säkerheten.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket har bestritt ändring av den ekonomiska säkerheten och i övrigt lämnat bolagets yrkanden utan kommentarer.

Bolaget

Bolaget har medgett länsstyrelsens förslag till lydelse av villkor 3 och 20, men motsatt sig länsstyrelsens förslag till lydelse av villkor 14 och den provisoriska föreskriften P3.

UTVECKLING AV TALAN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget

Villkor 14

Resultatet av den uppnådda behandlingen är det väsentliga från miljösynpunkt oavsett årstid eller behandlingstidens längd. Bolaget anser därför att det är onödigt med tidsangivelserna för behandlingen och anser inte att det finns någon koppling mellan

vilken årstid komposteringsprocessen sker och krav på halten kolväten i den färdigkomposterade produkten. Enligt villkoret ska kompostering pågå till dess att halten gått ned till 5 000 mg/kg TS. Om det beroende på årstid tar längre eller kortare tid att komma ned till denna nivå torde inte ha någon större betydelse för omgivningen. Bolaget bestrider att Miljööverdomstolen som förutsättning för bifall till bolagets ändringsyrkande föreskriver att kompostering ska pågå till dess att halten kolväten underskrider 1 000 mg/kg TS. Om länsstyrelsen anser att denna gräns ska gälla istället för den av miljödomstolen bestämda hade länsstyrelsen möjlighet att överklaga domen eller anslutningsvädjat mot denna. Det är vidare oklart vad miljödomstolens avsikt varit med att i villkoret även ange mellanlagring.

Den provisoriska föreskriften P3

Miljödomstolens utformning av föreskriften begränsar möjligheten att bala hela den lagrade mängden brännbart avfall. Bolaget kan komma att överväga att utöver balning av hushållsavfall även bala andra typer av brännbart avfall, även om det är en dyrare metod, som en säkerhetsåtgärd för att minska risken för brand. Det är viktigt för bolaget att angivna 50 000 ton får utgöras av just hushållsavfall. Länsstyrelsens förslag innebär en begränsning av denna mängd i den omfattning som lagring sker av annat blandat avfall m.m.

Den ekonomiska säkerheten

Bolaget har i en skrift till miljödomstolen efter huvudförhandlingen redogjort för sin syn på behovet av säkerhet för omhändertagande av mellanlagrat farligt och icke farligt avfall. Bolaget har i redogörelsen förutsatt, vilket är det mest sannolika fallet, att verksamheten vid bolagets förbränningsanläggning i Gärstad kommer att fortsätta även efter en eventuell konkurs; verket utgör en central del i regionens avfallshantering och står dessutom för en stor del av fjärrvärmeförsörjningen i Linköping och kringliggande orter. Bolaget bedömer med de kunskaper man har om vilka slag av avfall som kommer att lämnas till avfallsanläggningen, att en mycket stor del av dessa kan förbrännas i Gärstadsverket. Förbränning är dessutom det enda tillåtna sättet att behandla många sorters avfall. Eftersom anläggningarna gränsar till varandra är det från transportsynpunkt mycket enkelt att föra över det mellanlagrade avfallet till förbränningsanläggningen. Några större kostnader för omhändertagandet kommer därför inte att uppstå. Efterbehandling av ytor som använts för mellanlagring medför inga särskilt stora kostnader, eftersom de ingår i vad som ska efterbehandlas till följd av deponiverksamheten och för vilken säkerhet bestämts enligt 15 kap. 34 § miljöbalken. Bolaget bedömer därför att den beräknade säkerheten för deponeringen täcker kostnaden för en efterbehandling av hela det ianspråktagna området. Bolaget anser således att säkerheten ska bestämmas till 101 Mkr.

Länsstyrelsen

Villkor 3

Formuleringen "uppgrävda massor" är den som används i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd i punkterna 90.350 och 90.360, och innebär ett förtydligande av villkoret.

Villkor 14

Bolagets föreslagna ändring kan komma att innebära ett sämre behandlingsresultat då det kan förmodas att komposteringsprocessen fungerar bättre när den sker under en varmare period. Då de behandlade massorna avses användas för anläggningsändamål på deponin anser länsstyrelsen att det ur miljösynpunkt är väsentligt att massorna behandlas så långt som det kan anses skäligt. Det är enligt länsstyrelsens bedömning skäligt och fullt möjligt att behandla oljeförorenade massor så att halten opolära kolväten understiger 1 000 mg/kg TS. Villkorets syfte blir mer otydligt om tidsangivelserna tas bort och villkoret kan då komma att missuppfattas. Länsstyrelsen anser att om villkoret ska ändras så att tidsangivelserna bortfaller så bör det ske så att behandling säkerställs enligt syftet med villkoret och till en mer lämplig högsta halt för oljeförorenade massor som ska användas för konstruktionsändamål på deponin.

Villkor 20

Länsstyrelsen bedömer det som nödvändigt att ett underlag angående bottenkonstruktioner och botten tätningar inkommer till tillsynsmyndigheten senast sex månader innan anläggning påbörjas för att tillsynsmyndigheten ska hinna ta ställning till komplicerade frågeställningar angående materialval m.m. Vid anläggning av mindre komplicerade botten tätningar med konventionella materialval och där ytterligare villkor inte bedöms nödvändiga kan dock en kortare tid vara tillräcklig. Länsstyrelsen föreslår att villkoret formuleras så att tillsynsmyndigheten har möjlighet att i sådant fall godkänna detta.

Den provisoriska föreskriften P3

Länsstyrelsen anser att hushållsavfall och annat blandat avfall med inslag av organiskt material och hög fukthalt, i den mån sådant avfall förekommer, bör begränsas inom mängden 50 000 ton. Det framgår även av länsstyrelsens villkorsförslag till miljödomstolen. Bl.a. är risker i samband med brand och miljökonsekvenser som luktproblem likartade för dessa avfallstyper.

Den ekonomiska säkerheten

Säkerheten skulle kunna justeras med hänsyn till att en stor del av det mellanlagrade farliga avfallet skulle vara möjligt att förbränna, t.ex. impregnerat virke (5 000 ton). Farligt avfall som i huvudsak inte är möjligt att förbränna är 30 000 ton förorenade jordar och massor och 5 000 ton flytande avfall. Då bolaget inte lämnat något underlag som gör det möjligt att närmare ta ställning till kostnaderna för omhändertagande av detta avfall bestrider länsstyrelsen bolagets ändringsyrkande.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket anser att den ekonomiska säkerheten även fortsättningsvis ska inkludera kostnader för omhändertagande av allt mellanlagrat avfall, då det inte är visat att allt mellanlagrat avfall kan behandlas i bolagets förbränningsanläggning. Ett exempel på avfall som inte kan tas om hand där utan föregående behandling kan vara flytande farligt avfall. Kostnaden för omhändertagandet av mellanlagrat farligt avfall kan därmed variera mellan olika tidpunkter beroende på vilka avfallslag som mellanlagras vid det specifika tillfället. Det är således inte säkert att allt mellanlagrat avfall kommer att kunna tas om hand vid en eventuell konkurs.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Jonny Sjöbergs överklagande

Överklagbara domar och beslut får överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot (16 kap. 12 § första stycket miljöbalken). Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2004 s. 590 uttalat att rätten att vara part och att överklaga ska tillkomma varje person som kan tillfogas skada eller utsättas för annan olägenhet genom den verksamhet för vilken tillstånd söks, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse och inte är enbart teoretisk eller helt obetydlig.

Jonny Sjöberg, som är bosatt på långt avstånd från Gärstads avfallsanläggning, har inte gjort gällande att han riskerar att tillfogas skada eller utsättas för någon olägenhet genom den tillståndssökta verksamheten. Vad Jonny Sjöberg anfört om anläggningens miljöpåverkan i allmänhet och bristerna i miljökonsekvensbeskrivningen ger honom inte rätt att överklaga. Hans överklagande ska därför avvisas.

Villkor 2, 9, 13 och 18

Bolagets yrkanden om ändring av villkoren 2, 9, 13 och 18 har inkommit efter överklagandetidens utgång och har inte något omedelbart samband med de villkor vilka bolaget yrkat ändring av innan överklagandetidens utgång. Yrkandena avseende villkor 2, 9, 13 och 18 får anses utgöra en otillåten taleändring och ska därför avvisas.

Villkor 14

Mot bakgrund av vad länsstyrelsen anfört finner Miljööverdomstolen inte skäl att ändra villkoret.

Villkor 3 och 20

Det saknas anledning för Miljööverdomstolen att frångå bolagets och länsstyrelsens samstämmiga mening avseende villkor 3 och 20. De ska således ändras i enlighet med länsstyrelsens förslag.

Den provisoriska föreskriften P3

Den av länsstyrelsen föreslagna formuleringen framstår enligt Miljööverdomstolens bedömning som mest lämplig, då den inte i onödan begränsar balningens omfattning samtidigt som den på ett önskvärt sätt innehåller miljödomstolens begränsning av lagret av den sammantagna mängden av hushållsavfall och annat avfall med liknande egenskaper. Villkoret ska därför ändras i enlighet med länsstyrelsens förslag.

Ekonomisk säkerhet

Miljööverdomstolen instämmer i bolagets bedömning såvitt gäller den del av det mellanlagrade avfallet som utgörs av impregnerat virke. Miljööverdomstolen finner med hänsyn härtill att den ekonomiska säkerheten kan nedsättas med 5 Mkr till 136 Mkr.

SÖKANDE

Tekniska Verken i Linköping AB, 556004-9727
Box 1500
581 15 Linköping

Ombud: Advokaten Mats Björk
Alrutz' Advokatbyrå AB
Box 7493
103 92 Stockholm

SAKEN

Tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utvidgad verksamhet vid Gärstad avfallsanläggning i Linköpings kommun, Östergötlands län

DOMSLUT

Tillstånd

Miljödomstolen lämnar Tekniska Verken i Linköping AB tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken att på Gärstad avfallsanläggning inom fastigheterna Rystads-Gärstad 12:4, Kallerstad 1.13, Kallerstad 1:7, Kallerstad 1.62, Rystads-Gärstad 12:2 och Kallerstad 1:51 i Linköpings kommun,

A. Årligen deponera maximalt

- 200 000 ton icke-farligt avfall på deponi för icke-farligt avfall,
- 50 000 ton farligt avfall på deponi för farligt avfall,
- 100 000 ton förorenade jordar och massor på deponi för såväl farligt som icke-farligt avfall.

B. Årligen mellanlagra/lagra maximalt

- 400 000 ton avfall för energiutvinning,
- 75 000 ton verksamhetsavfall som inte ska utnyttjas för energiutvinning,
- 200 000 ton förbränningsaska,
- 50 000 ton farligt avfall i form av tryckimpregnerat trä, elektrisk och elektroniskt avfall samt övrigt utsorterat farligt avfall,

Dok.Id 72689

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 VÄXJÖ	Kungsgatan 8	0470-868 00 E-post: miljodomstolen.vaxjo@dom.se	0470-868 40	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

- 100 000 ton förorenade jordar och massor,
- 50 000 ton flytande avfall (farligt och icke-farligt).

C. Årligen behandla

- 475 000 ton icke-farligt avfall,
- 200 000 ton förbränningsaska,
- 50 000 ton farligt avfall,
- 50 000 förorenade jordar och massor genom biologisk behandling, jordtvätt, termisk behandling, stabilisering och solidifiering,
- 50 000 ton flytande avfall (farligt och icke-farligt avfall)

D. Kompostera annat material än förorenade jordar och massor.

E. Driva återvinningscentral för mottagning av källsorterat avfall.

F. Upparbeta och mellanagra inert avfall och avfall för konstruktions- och sluttäckningsändamål.

Generella föreskrifter

I den utsträckning det avfall som omfattas av tillståndet utgör utsorterat brännbart avfall eller organiskt avfall får det deponeras endast under förutsättning att Naturvårdsverket meddelar föreskrifter om undantag från förbuden enligt 9 och 10 §§ förordningen (2001:512) om deponering av avfall mot att deponera sådant avfall, eller att länsstyrelsen medger dispens från samma förbud.

I den utsträckning det avfall som omfattas av tillståndet inte uppfyller de gränsvärden för utlakning som föreskrivs i Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall (NFS 2004:10) får det deponeras endast under förutsättning att tillsynsmyndigheten medger dispens från föreskrifterna.

Miljödomstolen medger enligt 24 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall undantag från kravet på separat bottentätning och dränering under befintliga deponiytor för icke-farligt avfall.

Övriga krav enligt 41 § förordningen om deponering av avfall skall vara uppfyllda då tillståndet vinner laga kraft eller senast vid utgången av år 2008.

Villkor

1. Verksamheten – inbegripet åtgärder för att begränsa skador eller olägenheter för människors hälsa eller miljön – ska bedrivas i huvudsak på det sätt som bolaget angett eller åtagit sig i målet om inte annat framgår av denna dom eller gällande förordningar eller föreskrifter.
2. I deponin för icke-farligt avfall får endast avfallstyperna ej brännbart bygg- och industriavfall, förbränningsaskor samt utsorterad deponirest och asbest deponeras. Efter tillsynsmyndighetens godkännande får dock även andra avfallstyper deponeras under förutsättning att dessa bedöms ha egenskaper som är likvärdiga med de nyss nämnda avfallstyperna.
3. I deponin för farligt avfall får endast avfallstyperna metallhaltigt avfall i huvudsak i form av metallhydroxidslam, rökgasreningsrester från avfallsförbränning, förorenade jordar och rester från behandling av förorenade massor deponeras.
4. Avfall som ska behandlas eller förbrännas får inte mellanlagras under längre tid än tre år.
5. Avfall som ska deponeras får inte mellanlagras under längre tid än ett år.
6. Området ska vara inhägnat i sådan omfattning att otillbörligt tillträde förhindras. Infarter ska vara försedda med låsbara grindar.
7. Följande mängder farligt avfall får samtidigt lagras/mellanlagras på anläggningen; 30 000 ton förorenade jordar, 5 000 ton flytande avfall, 5 000 ton impregnerat virke samt 100 ton elektriskt och elektroniskt avfall.
8. Skriftliga instruktioner ska finnas dels för kontroll och klassificering av inkommande avfall, dels för deponering, mellanlagring och behandling av avfall.

9. Sortering, lagring och mellanlagring av icke-farligt avfall – med undantag för inert avfall – som sker utomhus ska ske på hårdgjord yta med uppsamling av avrinnande vatten för eventuell behandling.
10. Sortering, emballering, lagring och mellanlagring av farligt avfall ska ske på beständig, hårdgjord yta under tak eller på därmed likvärdigt sätt. Vitvaror och ej flisat impregnerat virke får dock mellanlagras på deponiområdet utan tak.
11. Kemiska produkter och flytande farligt avfall, med undantag för sådant avfall som lagras i bassänger inför behandling i Rengård, ska förvaras på en yta som är beständig mot det som förvaras där, invallad och nederbörds-skyddad. Invallningar ska dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym plus minst 10 % av övrig lagrad volym.
12. Inför behandling av varje nytt slag av förorenat material (med avseende på föroreningsinnehåll) och innan ett behandlingsförfarande tillämpas för första gången ska föroreningsinnehåll, behandlingsteknik, skyddsåtgärder, kriterier för det färdigbehandlade materialet och energianvändning redovisas till tillsynsmyndigheten senast sex veckor i förväg. Gäller saken utnyttjande av anläggning för termisk behandling av förorenade massor ska också en spridningsberäkning redovisas om inte tillsynsmyndigheten beslutar annat.
13. För utsläpp till luft från den termiska behandlingen av förorenade massor ska gälla krav motsvarande Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:28) om avfallsförbränning.
14. Biologisk behandling och mellanlagring inför behandling av massor som förorenats med olja eller andra kolväten ska pågå under minst ett halvår inkl en sommarperiod och tills halten opolära kolväten understiger 5 000 mg/kg TS. Under de två första månaderna av processen ska behandlingen ske slutet med avledning av luften till ett biofilter eller annan från miljöskyddssynpunkt motsvarande teknik.
15. Lakvatten, liksom annat vatten som förorenats av verksamheten, ska samlas upp och behandlas. Det vatten som släpps ut i Kallerstadiket får som riktvärde* inte innehålla högre halter eller som gränsvärde** högre mängder föroreningar än vad som framgår av tabellen nedan.

Ämne	halt månadsmedel	årsmängd (kg)
P-tot	0,5 mg/l	130
BOD ₇	10 mg/l	2 600
TOC	50 mg/l	13 000
As	5 µg/l	1,3
Pb	5 µg/l	1,3
Cd	1,0 µg/l	0,25
Cu	20 µg/l	5,3
Cr	20 µg/l	5,3
Hg	0,3 µg/l	0,08
Ni	25 µg/l	6,5
Zn	50 µg/l	13

16. Lakvatten eller processvatten som innehåller föroreningar i en mer koncentrerad form eller innehåller föroreningar som inte är lämpade för behandling i systemet för lakvattenrening ska i största möjliga utsträckning samlas upp och renas separat för att sedan ledas direkt till recipient eller till lakvattendammen. För direktutsläpp skall föroreningsnivåerna understiga de som angivits i villkor 15.
17. Buller från verksamheten, inkluderat buller från arbetsmaskiner, ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än
- 50 dB (A) vardagar (kl.07-18)
 - 45 dB (A) kvällstid (kl. 18-22) samt lör- sön- och helgdag kl. 07-18
 - 40 dB (A) nattetid (kl. 22-07)
- Den momentana ljudnivån vid bostäder får nattetid (kl.22-07) inte överstiga 55 dB (A).
18. Jordmassor som även efter behandling är att betrakta som farligt avfall får inte användas som sättningsutjämnande material, vallbyggnadsmaterial eller för mellan- och sluttäckning av deponi.
19. Deponins slutliga höjd får inte överstiga +32 m (lokalt höjdsystem). Höjningen av deponin får endast ske i en takt som inte begränsar möjligheten att utnyttja omgivande lerfyndigheter. Återkommande samråd ska därvid ske med AB Svensk Leca.
20. Innan arbeten med bottenkonstruktioner och sluttäckningar inleds ska bolaget till tillsynsmyndigheten minst sex månader i förväg inge en plan inne-

- hållande teknisk beskrivning, materialval, beräkningar på perkolation, redovisning av system för kvalitets- och utförandekontroll
21. Deponin ska vid sluttäckningen utformas så att den är skyddad mot erosion vid översvämning av Roxen.
22. Aktuellt kontrollprogram med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod ska finnas.

Delegerade frågor

Miljödomstolen överlåter enligt 22 kap. 25 § miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att fastställa ytterligare villkor beträffande

- ytterligare avfallstyper i enlighet med villkor 2
- utförandet av nya deponier
- åtgärder enligt 21 § förordningen om deponering av avfall
- lukt, damning, vindspridning och nedskräpning
- åtgärder föranledda av anmälan enligt villkor 9 och 20
- kompostering av organiskt material
- separat rening i enlighet med villkor 16
- användning av avfallsmassor för konstruktionsmaterial utöver villkor 18
- efterbehandling
- kontroll

Uppskjutna frågor

Miljödomstolen skjuter enligt 22 kap. 27 § miljöbalken upp frågan om vilka villkor som ska gälla beträffande, för det första, innehållet av kväveföreningar i den vatten som avleds till recipient, för det andra, föroreningsinnehållet i det vatten som avleds från Rengärd 1 och 2 samt Slamgärd och för det tredje, säkerhetshöjande åtgärder i händelse av brand. Bolaget ska under prövotiden genomföra följande utredningar.

U1. Tekniska och ekonomiska förutsättningar att minska utsläppen av kväveföreningar till en nivå som understiger 55 mg/l och 10 ton per år. Ammoniumkväve ska särredovisas.

U2. Tekniska och ekonomiska möjligheter att nå en sådan kvalitet på processvatten från Rengärd 1 och 2 resp. Slamgärd att det kan släppas direkt till recipient eller, i

andra hand, att det kan släppas till reningssystemet för lakvatten utan att funktionen påverkas. Utredningen ska också omfatta vilka mängder av avfall, utifrån föroreningsinnehåll, som är lämpliga att behandla med respektive teknik samt möjliga metoder för kompletterande rening.

U3. I samråd med räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten föreslå säkerhetshöjande åtgärder såsom maximering av totalmängden brännbart avfall som samtidigt lagras per ytenhet, lagringshögarnas storlek, bredden på brandgator, skyddsavstånd till annan verksamhet, samt ett automatiskt övervakande system för att detektera glödbrand, allt för att minska risken för uppkomst av brand.

Resultatet av utredningen med förslag till villkor ska beträffande U1 och U2 inges till miljödomstolen senast den 1 september 2011 och beträffande U3 senast den 31 december 2009. Intill dess miljödomstolen beslutar annat ska följande provisoriska föreskrifter gälla.

P1. Halten total-kväve i det vatten som avleds till recipient får som riktvärde* inte överstiga 90 mg/l som årsmedelvärde. Årsmängden av total-kväve får som riktvärde* inte överstiga 20 ton.

P2. Processvatten från behandlingen av flytande avfall får inte ledas till det gemensamma behandlingssystemet om det kan orsaka störningar i reningssystemet.

P3. Lagring av hushållsavfall och annat blandat avfall med inslag av organiskt material och hög fukthalt ska ske balat eller med annan ur brand- eller övrig miljösynpunkt minst likvärdig metod. I lagret får maximalt 210 000 ton brännbart avfall, varav högst 50 000 ton balat avfall, lagras samtidigt.

*Med riktvärde menas ett värde som om det överskrids, innebär en skyldighet för tillståndshavaren att vidta åtgärder så att värdet kan hållas.

**Med gränsvärde menas ett värde som inte får överskridas.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljödomstolen godkänner den i målet redovisade miljökonsekvensbeskrivningen.

Igångsättningstid

Verksamheten avseende nya anläggningsdelar ska ha påbörjats senast fem år från det att domen vunnit laga kraft. I annat fall förfaller tillståndet i icke ianspråktagna delar.

Förordnande om tidigare tillstånd

Detta tillstånd ersätter tidigare tillstånd meddelade av Koncessionsnämnden för miljöskydd och miljödomstolen.

Säkerhet

Detta tillstånd får utnyttjas endast under förutsättning att bolaget, enligt 15 kap. 34 § samt 16 kap. 3 § miljöbalken, för verksamheten i sin helhet, senast tre månader från det att domen vunnit laga kraft har ställt ekonomisk säkerhet om minst 141 Mkr. Säkerheten prövas av miljödomstolen i särskild ordning och ska förvaras hos Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Verkställighetsförordnande

Tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft under förutsättning att ovannämnda säkerhet har godkänts.

TIDIGARE BESLUT

Koncessionsnämnden för miljöskydd lämnade genom beslut den 1 juli 1991, nr 109/91, tillstånd enligt miljöskyddslagen till fortsatt verksamhet vid Gärstad avfallsanläggning avseende behandling, lagring och deponering av avfall. Tillståndet innehåller inga begränsningar i mottagna avfallsmängder.

Miljödomstolen lämnade genom en dom den 21 juni 2001 i mål M 409-99 tillstånd enligt miljöbalken att vid Gärstad årligen deponera totalt 20 000 ton metallhaltigt avfall och högst 8 000 ton rökgasreningsprodukt samt att driva en anläggning för behandling av högst 17 000 ton förorenat vatten och slam per år. Sistnämnda anläggning benämns Rengård.

YRKANDEN M.M.

Tekniska Verken i Linköping AB anhåller om tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utvidgad verksamhet vid Gärstad avfallsanläggning inom fastigheten Rystads-Gärstad 12:4, Kallerstad 1:13, Kallerstad 1:7, Kallerstad 1:62, Rystads-Gärstad 12:2 och Kallerstad 1:51 enligt följande samt att utföra de bygg- och anläggningsarbeten som verksamheten förutsätter.

A. Deponering per år av högst

- 200 000 ton icke-farligt avfall per år fördelat på de avfallstyper som framgår av ansökan med bilagor,
- 50 000 ton farligt avfall per år fördelat på de avfallstyper som framgår av denna ansökan med bilagor,
- 100 000 ton förorenade jordar och massor.

B. Mellanlagring/lagring per år av högst

- 400 000 ton avfall för energiutvinning,
- 75 000 ton verksamhetsavfall,
- 200 000 ton förbränningsaska,
- 50 000 ton farligt avfall i form av tryckimpregnerat trä, elektriskt och elektroniskt avfall samt övrigt utsorterat farligt avfall,
- 100 000 ton förorenade jordar och massor,

- 50 000 ton flytande avfall (farligt och icke farligt avfall).
- C. Behandling per år av högst
- 475 000 ton icke farligt avfall,
 - 200 000 ton förbränningsaska,
 - 50 000 ton farligt avfall
 - 50 000 ton förorenade jordar och massor genom biologisk behandling, jordtvätt, termisk behandling, stabilisering och solidifiering,
 - 50 000 ton flytande avfall (farligt och icke farligt avfall),
 - kompostering av annat material än förorenade jordar och massor.
- D. Drift av återvinningscentral för mottagning av källsorterat avfall.
- E. Upparbetning och mellanlagring/lagring av inert avfall och avfall för konstruktions- och sluttäckningsändamål utan mängdbegränsning.

Bolaget hemställer enligt 24 § förordningen om deponering av avfall om undantag från kravet på separat bottentätning och dränering under befintliga deponiytor för icke farligt avfall.

Bolaget yrkar vidare

- att igångsättningstiden för nya verksamheter och anläggningar bestäms till utgången av år 2012,
- att blivande tillstånd får tas i bruk även om domen inte vunnit laga kraft och
- att den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen godkänns.

Villkor

Bolaget föreslår följande villkor för tillståndet.

1. Om inte annat framgår av denna dom skall anläggningar utföras och verksamheten bedrivas, inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen, i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i målet.

2. Anläggningen skall i erforderlig omfattning vara inhägnad för att förhindra obehörigt tillträde.
3. Verksamheten skall bedrivas så att olägenheter till följd av lukt, damning, vindspredning och nedskräpning undviks. Om störningar från verksamheten uppkommer skall bolaget vidta effektiva motåtgärder.
4. Utsläpp till luft från termisk behandling av förorenade massor skall följa kraven i förordningen (SFS 2002:1060) om avfallsförbränning och Naturvårdsverkets föreskrifter om avfallsförbränning (NFS 2002:28).
5. Behandling av organiskt avfall skall ske slutet där frånluft (processluft) avleds för att genomgå behandling i biofilter eller med annan från miljösynpunkt motsvarande teknik.
6. Sortering, emballering och mellanlagring av farligt avfall skall ske på beständig hårdgjord yta under tak eller på därmed likvärdigt sätt. Vitvaror och impregnerat virke får dock mellanlagras på deponiområdet utan tak.
7. Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall, med undantag av sådant avfall som lagras i bassänger inför behandling i Rengärd, skall förvaras nederbördsskyddat och inom invallat område som är beständigt mot det som förvaras där. Invallningar skall dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym och minst 10 % av övrig lagrad volym.
8. Lakvatten skall samlas upp och behandlas. Annat vatten skall behandlas på samma sätt som lakvatten om det innehåller högre halter föroreningar, som riktvärden, än som framgår av tabellen nedan. Utsläpp från våtmarken av behandlat vatten får som riktvärden inte innehålla högre halter eller större mängder föroreningar än som framgår av tabellen nedan:

ämne	enhet	halt årsmedel	årsmängd kg
P-tot	mg/l	0,5	1 10
BOD ₇	mg/l	10	2 200
TOC	mg/l	50	11 000
As	µg/l	5	1,1
Pb	µg/l	5	1,1
Cd	µg/l	1,0	0,2
Cu	µg/l	20	4,4
Cr	µg/l	20	4,4
Hg	µg/l	0,3	0,07
Ni	µg/l	25	5,5
Zn	µg/l	50	11

9. Buller från verksamheten får utomhus vid bostäder som riktvärden inte ge upphov till en högre ekvivalent ljudnivå än:
50 dB (A) vardagar dagtid (kl. 07-18)
45 dB (A) kvällstid (kl. 18-22)
45 dB (A) lör-, sön- och helgdagar (kl. 07-18)
40 dB (A) nattetid (kl. 22-07)
Den momentana ljudnivån vid bostäder får nattetid (kl. 22-07) som riktvärde inte överskrida 55 dB (A).
10. Lagring av hushållsavfall och annat blandat avfall med inslag av organiskt material och hög fukthalt skall ske balat eller med annan metod ur brand- eller övrig miljösynpunkt minst likvärdig metod. I lagret får maximalt 50 000 ton balat avfall lagras samtidigt. Tillsynsmyndigheten får medge att en större mängd får lagras under en begränsad tid.
11. Bolaget skall i samråd med räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten utreda möjligheterna till förebyggande och skadeavhjälpare åtgärder avseende material samt vidta eventuellt nödvändiga säkerhetshöjande åtgärder. Utredningen skall omfatta möjligheten till att anordna automatiskt övervakande system för att detektera glödbland i ett tidigt skede, mängd avfall som lagras per ytenhet, maximala höjder för avfallslagret, bredd på brandgator, skyddsavstånd o.d.y. En redogörelse över detta skall ges in till tillsynsmyndigheten senast två år efter det att miljödomstolens dom vunnit laga kraft.

12. Arbeten med sluttäckningar och bottenkonstruktioner får påbörjas först efter godkännande av tillsynsmyndigheten. En redovisning innehållande teknisk beskrivning, materialval, beräkningar på perkolation, redovisning av system för kvalitets- och utförande kontroll skall lämnas till tillsynsmyndigheten för godkännande minst sex månader innan arbeten med bottenkonstruktioner eller sluttäckning påbörjas.
13. Bolaget skall när det är miljömässigt motiverat använda restprodukter som anläggnings- och konstruktionsmaterial. Restprodukter som används för anläggnings- och konstruktionsändamål skall före användning
 - utanför sluttäckningens tätskikt uppfylla kraven för mindre känslig markanvändning i Naturvårdsverkets rapporter 4638, 4639 och 4889 eller kriterier för inert avfall,
 - innanför sluttäckningens tätskikt uppfylla gällande kriterier för deponering i den aktuella deponin enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:10) om deponering, kriterier och förfarande för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall.
14. Deponin skall vid sluttäckningen utformas så att den är skyddad mot erosion vid översvämning av Roxen.
15. Förslag till reviderat kontrollprogram skall ges in till tillsynsmyndigheten inom tid som den bestämmer.

Bolaget föreslår att miljödomstolen skjuter upp frågan om villkor för utsläpp till vatten av kväveföreningar under en provotid. Bolaget åtar sig att under provotiden utreda de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att minska resultatet härav, med förslag till slutliga villkor, senast tre år efter det att miljödomstolens dom vunnit laga kraft. Som provisorisk föreskrift föreslås följande.

- Behandlat lakvatten får som riktvärde inte innehålla en högre halt av totalkväve än 90 mg/l. räknat som årsmedelvärde. Utsläppet av kväveföreningar får som riktvärde inte överstiga 19 800 kg/år.

Bolaget föreslår att tillsynsmyndigheten enligt 22 kap. 25 § miljöbalken bemyndigas att meddela ytterligare villkor i fråga om.

- utförandet av nya deponier,
- efterbehandling,
- behandling av förorenade jordar och massor,
- kompostering av organiskt avfall,
- åtgärder mot lukt, damning, vindspridning och nedskräpning om störningar av någon betydelse uppstår,
- säkerhetshöjande åtgärder avseende brand,
- tillsyn, övervakning och kontroll.

Bolaget skall ställa ekonomisk säkerhet för att de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamheten fullgörs. Säkerheten skall godkännas av miljödomstolen innan tillståndet får tas i anspråk.

Säkerheten skall beräknas vart femte år med början år 2007 enligt en formel

$S = Sk + EBk$, där

Sk = sluttäckningskostnad, dvs. kostnaden för själva sluttäckningen av den yta som tagits i anspråk. Sluttäckningskostnaden beräknas utifrån en specifik kostnad per m² deponiyta som skall sluttäckas.

EBk = efterbehandlingskostnad, dvs. den kostnad som uppkommer i direkt anslutning till att deponin avslutas och den årliga kostnad som därefter uppkommer under 30 år för kontroll och lakvattenhantering.

Bolaget skall därefter med början år 2012 senast den 15 januari vart femte år till tillsynsmyndigheten ge in en ny beräkning av säkerheten samt underlag för beräkningen. Säkerheten skall utgöras av pant eller borgen.

ANSÖKAN

Lokalisering och planförhållanden

Gärstad avfallsanläggning är belägen ca tre km nordost om centrala Linköping och ligger i direkt anslutning till Gärstadverket, där avfallsförbränning bedrivs, och en av AB Svensk Leca tillhörig fabrik för lättklinkertillverkning. I väster avgränsas

anläggningen av Ekängsvägen, som går från Linköping norrut mot Roxen, och i söder av väg E4.

Närmaste enstaka bostadshus är beläget ca 300 m nordväst från anläggningens gräns, medan närmaste större samlade bostadsbebyggelse, som utgörs av området Tallboda, ligger mer än en km sydost om anläggningen. Ca två km norr om Gärstad avfallsanläggning ligger bostadsområdet Ekängen.

Sydvästra delen av Gärstad avfallsanläggning är detaljplanelagt ("tekniska anläggningar för avfallshantering, energiproduktion och till dessa sammanhängande verksamheter"), men detaljplan saknas för större delen av själva anläggningen. Enligt gällande översiktsplan är området kring Gärstad avsatt för industriändamål och avfallsverksamhet.

Geologi och naturförhållanden

Gärstad avfallsanläggning ligger inom ett relativt flackt område med stora inslag av åkermark. De naturliga jordlagren i området utgörs av lera, emellanåt varvig med inslag av siltskikt, vars mäktighet varierar mellan 0 och 17 m. Leran underlagras av silt, vars mäktighet varierar mellan 2 och 7 m. Under silten vidtar ett moränlager med mindre väl känd mäktighet, vilket vilar på berg. Berggrunden består av granit. Ställvis saknas jordtäcket.

Grundvattenströmningen sker generellt i nordvästlig riktning mot sjön Roxen och grundvattennivåerna i området bedöms ursprungligen ha legat ca två m under markytan.

Norr om anläggningen ligger sjön Roxen, som omfattas av förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. Delar av Roxen utgör Natura 2000-område.

Normal årsavrinning är 147 mm (1981-1990). Gärstad ligger inom ett område som kan översvämmas av Roxen vid extrema flöden. Dominerade tillflöden till Roxen

(Motala ström, Stångån och Svartån) samt frånflödet genom Motala ström är samtliga reglerade. Avfallsanläggningen skyddas från översvämning genom vallar med krön 0,5 m över hittills högsta vattennivå, vilken inträffade 1924. Utredning av möjlig högvattennivå vid extrema händelser pågår och kan leda till förhöjning av vallarna.

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten vid Gärstad avfallsanläggning utgörs i huvudsak av

- sortering, behandling och mellanlagring av sorterat avfall,
- mellanlagring och behandling av avfallsbränslen och annat sorterat avfall,
- omhändertagande av förbränningsaskor,
- mellanlagring och behandling av flytande avfall,
- mellanlagring och behandling av förorenade jordar och massor,
- deponering av icke farligt och farligt avfall,
- behandling av lakvatten,
- mellanlagring av hushållens farliga avfall, elavfall och elektronikskrot och
- kompostering.

De förändringar som förväntas respektive planeras är att avfallsmängderna kommer att öka, kompostering kan komma att införas för annat avfall än förorenade jordar och massor och att ytterligare metoder införs för behandling av förorenade jordar och massor, förorenade vatten samt slam.

Osorterat avfall, framför allt grov-, bygg- och rivningsavfall, sorteras på en asfalterad yta, delvis under tak, i återvinningsfraktioner och i fraktioner för brännbart, skrot, trä respektive deponirest. Träavfall sorteras också med avseende på innehållet av impregnerat trä.

Mottagning och behandling av brännbart avfall sker i den utsträckning som avfallet inte kan föras direkt till Gärstadverket för förbränning. Behandling av brännbart material utgörs av krossning/flisning av trä-, park- och trädgårdsavfall och blandning av olika avfalls- och bränslefraktioner till lämplig bränsleblandning. Bränsle-

blandningen lagras i avvaktan på förbränning. Flis och bark lagras även för förbränning utan föregående behandling. Sådant avfall som är för torrt eller för fuktigt för att brännas för sig lagras på hårdgjord yta under tak och blandas med lämpligt material. Allt material mellanlagras kortare eller längre tid i avvaktan på förbränning. Avfall balas idag kampanjvis och balarna lagras i avvaktan på förbränning i Gärsstadverket.

Inom anläggningen mellanlagras också farligt avfall för vidare omhändertagande/destruktion på godkänd anläggning. Mellanlagring av farligt avfall, som kan ge upphov till spill och utsläpp om emballage går sönder, sker på invallad hårdgjord yta under tak där allt spill och eventuella utsläpp kan samlas upp.

Aska tas emot från förbränningsanläggningar i Linköping med omnejd. Det rör sig om aska från avfallsförbränning samt förbränning av bioslam och fossila bränslen. En stor del av askan går att utnyttja inom anläggningen. Slaggrus (lagrad, sorterad slaggrus från avfallsförbränning) och andra askor med lämpliga egenskaper används som konstruktionsmaterial på deponin. Vissa askor kan också, beroende på egenskaperna, ersätta naturgrusmaterial som konstruktionsmaterial vid anläggningsarbeten utanför deponin. Askor klassade som farligt avfall hanteras för närvarande inte vid anläggningen, utan dessa exporteras. Oljeaskor deponeras i deponicellen för farligt avfall.

En anläggning för indunstning av flytande avfall, i huvudsak i form av oljehaltigt industrivatten, oljeemulsioner etc. finns idag inom Gärsstad avfallsanläggning (Rengärd 1 och 2). Innan själva indunstningen avvattnas det flytande avfallet i mottagningsbassänger. Ytterligare metoder för behandling av flytande avfall planeras i form av kemisk fällning (Rengärd 3) och mekanisk avvattning (Slamgärd) för att kunna ta emot fler typer av flytande avfall.

Jordar och massor förorenade av organiska ämnen (i huvudsak oljeskadad jord) behandlas idag vid Gärsstad genom kompostering. Det finns även behov av mottagning och behandling av jordar och massor förorenade av andra ämnen. Tekniska Verken

vill vid Gärstad avfallsanläggning skapa möjligheter också för en miljöriktig hantering och behandling av jordar och massor av detta slag och som tillfredsställer i första hand regionens behov.

Det finns flera etablerade metoder för behandling av förorenade jordar och massor. Vilken behandlingsmetod som blir aktuell i varje enskilt fall beror på typ av förorening och materialets egenskaper. Bolaget vill ha möjlighet att erbjuda följande behandlingsmetoder.

- biologisk behandling
- jordtvätt
- termisk behandling
- stabilisering
- solidifiering

Behov finns också av att kunna lagra förorenade jordar och massor i väntan på behandling. Akuta marksaneringsinsatser kan också behöva göras t.ex. i samband med en extern tankbilsolycka eller liknande, varvid mellanlagring kan behövas för utredning om lämpligt behandlingsförfarande.

Deponin täcker en yta av ca 40 ha och utgörs av schaktgropar där lera utvunnits för lättklinkertillverkning. Alla gropar utom en är fyllda och deponering av icke-farligt avfall fortsätter på höjden ovanpå dessa ytor. I huvudsak deponeras icke brännbar bygg- och industriavfall, förbränningsaskor samt utsorterad deponirest och asbest. De deponerade avfallsmängderna har minskat de senaste åren, men det kommer också i framtiden att finnas ett behov av att deponera sådana avfallsslag som deponeras idag. Att deponera på höjden är yteffektivt och spara markyta. Dessutom minskar mängden lakvatten per ton deponerat avfall. Genom en god avrinning minskas också infiltrationen av vatten.

Inom anläggningen finns två ytor för deponering av farligt avfall, vilka är utförda enligt kraven i deponeringsförordningen. På den ena tas i huvudsak emot metallhydroxidslam från ytbehandlingsindustrier. Den andra ytan var avsedd för rökgasre-

ningsrester, t.ex. oljeaska och rökgasreningsrest (RGR) från avfallsförbränningen. Detta avfall uppfyller dock inte kraven i mottagningskriterierna i Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering etc. av avfall (NFS 2004:10) och exporteras för närvarande för nyttiggörande. Andra typer av farligt avfall som kommer att bli aktuellt att deponera är förorenade jordar och massor samt rester från behandling av flytande avfall. De två befintliga ytorna för farligt avfall kommer sannolikt inte att räcka till utan nya ytor kommer att anläggas.

Kompostering sker för närvarande inte inom anläggningen. Kompostering av trädgårds- och parkavfall och liknande sker vid en närliggande anläggning som inte ingår i Gärstads avfallsanläggning. Bolaget vill emellertid ha möjlighet att i framtiden kompostera visst avfall annat än förorenade jordar och massor. Det rör sig bl.a. om en kompostfraktion som kan komma att sållas ut vid öppning av balat avfall. Kompostering av denna fraktion avses ske inom deponiområdet. Även andra lämpliga organiska fraktioner kan komma att komposteras. Bolaget har inga närmare planer för denna kompostering utan föreslår att verksamheten får anmälas till länsstyrelsen som får föreskriva erforderliga försiktighetsmått.

Lakvattnet leds till två utjämningsmagasin som är försedda medluftare. I anslutning till magasinen har nyligen anlagts en översilningsyta. I magasinen renas vattnet främst genom nitrifikation av kväve och nedbrytning av organiskt material. Även fällning och adsorption av metaller kan ske. Därefter leds vattnet till en våtmark som består av nio dammar i vilka planterats olika slag av växter. I våtmarken finns förutsättningar för sorption, fastläggning, denitrifikation och nedbrytning i marken samt upptag i växter. Det renade vattnet leds via Kallerstadiket till recipienten Stångån, vilken mynnar i sjön Roxen.

Tillämpning av deponeringsföroordningen

Deponiytorna underlagras av en naturlig geologisk barriär med en strömningstid till recipient, i detta fall Roxen, på drygt 700 år.

De befintliga deponiytorna för icke-farligt avfall är inte försedda med separat bottentätning och dränering. Leran som underlagrar deponierna är dock tillräckligt tät för att uppfylla kraven på bottentätning. I de fyllda lerschakten dräneras lakvatten genom avfallet och pumpas upp för avledning till lakvattenanläggningen. Den schaktgrop som återstår att fylla kommer att förses med ett separat dräneringslager, från vilket lakvatten kommer att pumpas, medan den naturliga lerbotten kommer att fungera som tätskikt.

Utförandet av de befintliga ytorna för farligt avfall har prövats enligt miljöbalken med tillämpning av deponeringsförordningen.

Den planerade deponeringsverksamheten kommer att bedrivas i enlighet med kraven i deponeringsförordningen och nya ytor som kommer att tas i anspråk för deponering kommer att anläggas enligt gällande krav. Nya ytor kommer således, om de läggs direkt på den naturliga leran, att förses med enbart ett dräneringslager och uppsamling av lakvatten, eftersom leran tjänstgör som bottentätning. Nya ytor som läggs ovanpå avfallet i utfyllda schaktgropar kommer att underlagras med bottentätning och dräneringslager.

Deponierna både för icke-farligt avfall och för farligt avfall kommer att sluttäckas enligt kraven i deponeringsförordningen. Både deponiuppbyggnaden och sluttäckningen kommer att ske etappvis.

Lakvatten pumpas bort från de med avfall fyllda schaktgroparna. På så sätt upprätthålls en grundvattenströmning riktad in mot avfallsanläggningen och inget lakvatten strömmar ut från deponiytorna, vare sig på djupet eller ut i torrskorpeleran. Pumpning av lakvatten kommer att ske så länge som lakvattnet behöver omhändertas och behandlas, dvs. under deponins hela aktiva fas. Uppföljning och kontroll omfattande provtagning och analys av grundvatten och angränsande ytvatten (diken) visar att systemet för uppsamling av lakvattnet fungerar väl. Ingen påverkan som kan härledas till deponin har kunnat påvisas. Eftersom leran är mycket tät är inströmningen av grundvatten begränsad trots pumpningen.

Bolaget anser att det genom det ovan redovisade åstadkommer ett motsvarande skydd som genom en bottentätning och ett dränerande materialskikt enligt 22 § deponeringsförfordningen. Bolaget anser därför att undantag från kravet på separat bottentätning och dränering på befintliga deponiytor kan medges enligt 24 § förordningen utan att det uppstår risk för skada eller olägenhet på människors hälsa eller miljön.

Miljökonsekvensbeskrivning

Den planerade verksamheten kan ge upphov till störningar främst till följd av transporter och lakvattenproduktion men även till följd av ändrad landskapsbild. Lakvatten bildas från alla verksamheter där nederbördsvatten kommer i kontakt med avfall. Detta vatten samlas upp och behandlas i en reningsanläggning för lakvatten. Transporterna till och från anläggningen kommer att öka i och med ökade avfallsmängder och kommer att ge upphov till utsläpp till luft. Människors hälsa bedöms dock inte påverkas eftersom området är öppet med god luftomsättning och koncentrationerna av hälsovådliga ämnen i luften bedöms komma att ligga under skadliga nivåer. Utsläppen till luft från deponin bedöms bli små eftersom organiskt material inte får deponeras.

Övriga störningar utgörs i huvudsak av risk för damning och nedskräpning, lukt, buller och vibrationer, påverkan på mark samt risk för olyckor och haverier. Störningarna bedöms bli små med vidtagna eller planerade skyddsåtgärder och försiktighetsmått och därmed inte innebära risk för skada för människors hälsa och miljön. Sedan 2001 har fyra bränder inträffat där räddningstjänsten varit inblandad.

Ekonomisk säkerhet

Säkerhet skall beräknas enligt en formel som anges i yrkandet. Behovet av ekonomisk säkerhet för en första femårsperiod har beräknats till 101 milj. kr.

För omhändertagande av mellanlagrat brännbart material antas inga merkostnader uppkomma eftersom energiinnehållet kan tillgodogöras vid förbränningen, varvid en intäkt uppkommer som minst kan antas motsvara kostnaden för borttransporten.

Den mängd farligt avfall som måste transporteras till annan mottagare (inte kan förbrännas eller deponeras vid anläggningen) utgör en så liten andel i sammanhanget att det kan bortses ifrån. Storleken på den yta som ska efterbehandlas påverkas inte av mellanlagrat material, eftersom mellanlagring sker på de ytor som ska efterbehandlas (tidigare deponerat avfall). Den enda kostnad som uppkommer för efterbehandling och omhändertagande av övriga mellanlagrade massor bedöms därmed vara omschaktning för terrassering inför sluttäckningen, en kostnad som redan är inräknad i sluttäckningskostnaden och därmed ingår i den kalkyl som ligger till grund för beräkningen av ekonomisk säkerhet. Med hänsyn till ovanstående bedöms den beräknade säkerheten för deponering täcka kostnaden för en fullständig behandling av området.

YTTRANDEN

Naturvårdsverket yttrar sig endast beträffande konstruktionsmaterial. Verket anser att bolagets villkorsförslag är olämpligt. Istället bör tillsynsmyndigheten få bemyndigande att besluta om avfallet är lämpligt att använda som sluttäckningsmaterial. Avfallet ska undersökas med lämpliga metoder och bedömas specifikt för platsen. De generella riktvärdena för förorenade områden är inte tillämpliga på avfall som används i sluttäckningskonstruktioner. Inte heller de kriterier som används för deponering av avfall kan användas vid återvinning av avfall då dessa inte är baserade på några andra risker än förorening av grundvatten. Hänsyn har inte tagits till hälsorisker från direkt exponering av avfallet. Skydd för markmiljön har inte heller beaktats vid beräkning av deponeringskriterierna.

Fiskeriverket anser att verksamheten genom lakvattenutsläpp påverkar vattenmiljön i Stångån och Roxen vilka har betydelse för det allmänna fiskeintresset. Bland annat förekommer bestånd av den rödlistade aspen. Fiskeriverket ser det som viktigt att anläggningens utsläpp av kväve, fosfor och miljöfarliga ämnen till en redan belastad miljö minimeras. Framför allt bör halterna av ammoniumkväve och klorid, där reduktionen idag är liten, minskas i det utgående lakvattnet.

Länsstyrelsen i Östergötlands län avstyrker tillstånd till deponering av nya typer av avfall samt till befintliga typer utöver de mängder som deponeras idag, eftersom mängder av de olika avfall som kan komma att deponeras, deras föroreningsinnehåll samt cellernas storlek och antal samt lokalisering på deponin inte är känt.

Länsstyrelsen tillstyrker tillstånd till kompostering av lätt nedbrytbart icke-farligt avfall under förutsättning att verksamheten sker genom slutna kompostering där frånluft avleds för att genomgå behandling i biofilter eller annan ur miljösynpunkt motsvarande teknik samt att behandlad mängd inte överstiger 1000 ton per år.

Den utökade behandlingen av flytande avfall kan tillåtas under förutsättning att den inte har någon direkt eller indirekt påverkan av betydelse på utsläppet av föroreningar till recipient, främst gällande kväve och metaller. Bolaget bör ges möjlighet att under en provotid av 3 år utreda detta samt installera och provköra utrustning.

Gällande bolagets yrkanden i övrigt anser länsstyrelsen att det i flera fall finns svårigheter att relatera de mängder avfall som bolaget yrkar att få behandla till olika behandlingsmetoder. T.ex. borde det klart framgå vilka behandlingsmetoder som kan bli aktuella för de 50 000 ton farligt avfall (utöver förorenade jordar och flytande avfall) som bolaget yrkar att årligen få behandla. Länsstyrelsen anser också att vilka mängder som avses gå till respektive hantering i större utsträckning borde ha preciserats i ansökan, t.ex. gällande kompostering av lätt nedbrytbart icke-farligt organiskt avfall och de olika metoderna för behandling av flytande avfall.

Länsstyrelsen anser att det är möjligt att medge undantag från kravet på dränerande skikt och bottentätning för befintliga deponiytor. En bottentätning syftar i första hand till att göra det möjligt att kontrollera och samla upp lakvatten under den aktiva fasen. Vid Gärstad bedöms detta redan ske genom den pumpning av lakvatten som sker.

Länsstyrelsen anser att det inte är acceptabelt att använda massor med föroreningshalter upp till MKM ovan tätskiktet vid sluttäckning. Frågan bör ingå i det bemyn-

digande som bolaget föreslagit att tillsynsmyndigheten ges angående efterbehandling och avstyrker bolaget förslag till villkor i detta avseende.

Länsstyrelsen föreslår följande villkor avseende deponering.

- Arbeten med sluttäckningar och bottenkonstruktioner får påbörjas först efter godkännande av tillsynsmyndigheten. En redovisning innehållande teknisk beskrivning, materialval, beräkningar på perkolation, redovisning av system för kvalitets- och utförande kontroll ska lämnas till tillsynsmyndigheten för godkännande minst 6 månader innan arbeten med bottenkonstruktioner eller sluttäckning påbörjas.
- Om mängden bly (Pb) i lakvattnet från deponin för avfall från rökgasrening överstiger 250 g per år ska bolaget vidta skyddsåtgärder i samråd med tillsynsmyndigheten.
- Bolaget ska när det är miljömässigt motiverat använda restprodukter som anläggnings- och konstruktionsmaterial. Restprodukter som används som anläggnings- och konstruktionsmaterial ska för användning innanför sluttäckningens tätskikt uppfylla gällande kriterier för deponering i den aktuella deponin enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:10) om deponering, kriterier och förfarande för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall.
- Ny cell för metallhydroxidslam ska lokaliseras till geotekniskt stabilt underlag över högsta vattennivån för Roxen.

Underlaget rörande risken för brand vid en samtida lagring av 210 000 ton brännbar avfall är enligt länsstyrelsens mening ofullständig. Bolaget bör utreda möjligheterna till förebyggande åtgärder samt vidta eventuella nödvändiga säkerhetshöjande åtgärder.

Länsstyrelsen föreslår följande villkor avseende lagring och mellanlagring.

- Sortering, emballering, lagring och mellanlagring av farligt avfall ska ske på beständig, hårdgjord yta under tak eller på därmed likvärdigt sätt. Vitvaror och impregnerat virke får dock mellanlagras på deponiområdet utan tak.

- Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras nederbörds-skyddat och inom invallat området som är beständigt mot det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym och minst 10 % av övrig lagrad volym.
- Massor som lagras under längre tid och där risk för spridning av föroreningar föreligger ska täckas.
- Lagring av hushållsavfall och annat avfall med inslag av organiskt material och hög fukthalt ska ske balat eller med en annan ut brand eller övrig miljösynpunkt minst likvärdig metod. I lagret får maximalt 30 000 ton balat avfall lagras samtidigt.
- Bolaget ska i samråd med räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten utreda möjligheterna till förebyggande och skadeavhjälpare åtgärder avseende hantering/förvaring av brännbart och lättantändligt material samt vidta eventuellt nödvändiga säkerhetshöjande åtgärder. Utredningen ska omfatta möjligheten till att anordna ett automatiskt övervakande system för att detektera glödbland i ett tidigt skede, mängd avfall som bör lagras per ytenhet, maximala höjder för avfallslagret, bredd på brandgator, skyddsavstånd o dyl. En redogörelse över detta skall ges in till tillsynsmyndigheten före utgången av 2008. Miljödomstolen bör överlåta till tillsynsmyndigheten att fastställa de ytterligare villkor som kan komma att fordras angående säkerhetshöjande åtgärder gällande brand.

Beträffande behandling av förorenade jordar bedömer länsstyrelsen att underlaget är tillräckligt och har inget att erinra mot förslaget att tillsynsmyndigheten bemyndigas meddela ytterligare villkor. Länsstyrelsen föreslår följande villkor avseende lagring och behandling av förorenade jordar.

- Vid termisk behandling ska utrustning för förbränning och rening ständigt drivas så att minsta möjliga utsläpp av föroreningar till luft uppkommer från verksamheten. Vid haveri eller omfattande driftstörning i reningsutrustningar ska processen avbrytas till dess att reningsutrustningen åter är i funktion.

Länsstyrelsen bedömer att konsekvenserna rörande utsläpp till mark och vatten från kompostering av organiskt avfall kan bli acceptabla om verksamheten sker genom

sluten kompostering där frånluften behandlas. Länsstyrelsen föreslår följande villkor avseende kompostering av organiskt avfall.

- Behandlad mängd organiskt avfall får inte överstiga 500 ton per år. Behandling ska ske i byggnad eller tälthall där frånluft (processluft) avleds för att genomgå behandling i biofilter eller med annan ut miljösynpunkt motsvarande teknik.

Eftersom behandlingen är ofullständigt beskriven i ansökan föreslår länsstyrelsen att miljödomstolen överlåter till tillsynsmyndigheten att fastställa de ytterligare villkor som kan komma att fordras gällande kompostering av organiskt avfall.

De planerade verksamheterna avvattning och kemisk fällning av flytande avfall är för dåligt beskrivna i ansökan för att villkor ska kunna fastställas. Prövotid föreslås därför i denna del liksom för utsläpp av kondensat från Rengärd. Länsstyrelsen föreslår följande utredningsvillkor avseende behandling av flytande avfall.

- Bolaget ska utreda möjligheten till att i första hand utsläppt vatten ska ha en sådan kvalité att det kan släppas direkt till recipient och i andra hand så att det kan släppas till reningssystemet för lakvatten utan att funktionen påverkas. Riktvärden ska föreslås efter det att en karaktärisering av utsläppt vatten utförts. Utredningen ska också omfatta vilka mängder avfall, utifrån innehåll av föroreningar, som är lämpliga att behandla med respektive teknik och totalt utan att recipient direkt eller indirekt belastas med ytterligare föroreningar främst gällande kväve och metaller. Gällande Rengärd ska specifikt möjliga metoder för kompletterande rening utredas. Tekniska, ekonomiska och miljömässiga effekter av en sådan teknik ska redovisas. Resultatet av utredningen ska ges in till miljödomstolen senast inom tre år från beslutet.

Länsstyrelsen föreslår följande provisoriska villkor avseende flytande avfall.

- Processvatten från de nya verksamheterna får under prövotiden ledas till lakvattdammen endast om de inte orsakar ytterligare störningar vid den lokala behandlingen.
- Behandlad mängd flytande avfall får inte överstiga 30 000 ton per år exklusive Slamgärd.

Nedre Stångån är starkt påverkad av utsläpp från olika verksamheter. Samtidigt ska ån kunna användas för rekreation. För att minimera riskerna för negativ påverkan på hälsa och miljö bör det ställas stora krav på alla verksamheter som nyttjar vattendraget. Från avfallsanläggningen bedöms utsläppet av ammoniumkväve vara av störst betydelse. Ammoniumkvävet står enligt miljökonsekvensbeskrivningen för en fördubbling av transporterade mängder i Stångån. Höga halter ammoniumkväve verkar akuttoxiskt och länsstyrelsen anser att åtgärder för att minska halten måste vidtas, främst sommartid då flödet i ån är lågt. Bolaget har uppgivit att man har ambitionen att pröva olika typer av åtgärder för att reducera utsläppen av ammonium i lakvattnet, bl.a. en översilningsyta.

Länsstyrelsen föreslår följande utredningsvillkor avseende utsläpp till vatten.

- Bolaget ska utreda och föreslå lämplig teknik för en minimering av ammoniumkväve till en nivå som baseras på en bedömning av vad recipienten klarar utan oacceptabel miljöpåverkan och hur mycket av detta utrymme som redan upptas av andra verksamheter som belastar recipienten. Resultatet av utredningen samt förslag till begränsningsvärde ska ges in till miljödomstolen inom tre år från beslutet.

Länsstyrelsen föreslår följande villkor avseende utsläpp till vatten.

- Lakvatten ska samlas upp och behandlas. Utsläpp av behandlat vatten får som riktvärde inte innehålla högre halter eller högre mängder föroreningar än vad som framgår av tabellen nedan.

Ämne	enhet	halt årsmedel	mängd årsmängd (kg)
N-tot	mg/l	55 fr.o.m. 2011	10 000 fr.o.m. 2011
P-tot	mg/l	0,5	110
BOD ₇	mg/l	10	2 200
TOC	mg/l	50	11 000
As	µg/l	5	1,1
Pb	µg/l	5	1,1
Cd	µg/l	0,5	0,1
Cu	µg/l	20	4,4
Cr	µg/l	20	4,4
Hg	µg/l	0,3	0,07
Ni	µg/l	25	5,5
Zn	µg/l	50	11

- Lakvatten från celler för farligt avfall och processvatten som innehåller föroreningar i en mer koncentrerad form eller innehåller föroreningar som inte är lämpade för rening i systemet för lakvattenrening ska i största möjliga utsträckning samlas upp och behandlas separat för att sedan ledas direkt till recipient eller till lakvattendammen.

Länsstyrelsen föreslår följande villkor avseende buller.

- Den ekvivalenta ljudnivån från den samlade verksamheten inom verksamhetsområdet ska begränsas så att följande riktvärden, mätta som frimältsvärden vid bostäder och rekreationsytor i bostäders grannskap inte överskrids.

	klockslag	ekvivalent ljudnivå	momentan ljudnivå
Vardagar	07-18	50 dB (A)	
Lör- sön och helgdagar	07-18	45 dB (A)	
Kvällar	18-22	45 dB (A)	
Nattetid	22-07	40 dB (A)	55 dB (A)

Länsstyrelsen har inget att erinra mot att verkställighetsförordnande meddelas.

I övrigt accepterar länsstyrelsen de av bolaget föreslagna villkoren.

Miljönämnden i Linköpings kommun har inget att erinra mot den planerade verksamheten vid Gärstad avfallsanläggning. Mot bakgrund av redovisade miljökonsekvenser och föreslagna skyddsåtgärder bedömer miljönämnden att verksamheten även fortsättningsvis bör kunna bedrivas inom anläggningen. Den framtida utvecklingen av avfallshanteringen inom anläggningen förutsätts ske enligt den inriktning som anges i kommunens avfallsplan. Frågan om hur höga vattennivåer i Roxen och Stångån kan komma att påverka Gärstad avfallsanläggning, som en följd av de klimatförändringar som kan bli aktuella i framtiden, bör om möjligt belysas i samband med prövningen hos miljödomstolen.

Kommunstyrelsen i Linköpings kommun tillstyrker ansökan.

Johnny Sjöberg yrkar vid huvudförhandlingen att det måste tas fram rutiner för sortering i fraktioner av såväl farligt avfall som organiskt avfall för att därigenom förhindra att inte avfall med höga dioxinhalter går till förbränning, att bolaget åläggs att mäta halten dioxiner i lakvattnet och att detta skall ingå i kontrollprogrammet, att höjden på avfallslagren skall begränsas med hänsyn till brandrisken samt att

AB Svensk Leca påtalar vid huvudförhandlingen att en höjning av deponin till ansökta + 32 m (lokalt höjdsystem) kan medför att den närbelägna lerfyndigheten, vilken är ett riksintresse, inte kan utnyttjas fullt ut utan risk för att stabiliteten i deponin äventyras.

Bolaget anför i bemötande sammanfattningsvis följande.

Bolaget kan inte göra en sådan precisering avseende tillståndets omfattning som länsstyrelsen efterlyser, eftersom bolaget inte vet vilka mängder flytande avfall, förorenade jordar, farligt respektive icke farligt avfall etc. som kommer att lämnas in till bolagets anläggning.

Bolaget vidhåller sitt villkorsförslag om användning av massor som uppfyller kriterierna för mindre känslig markanvändning (MKM) utanför sluttäckningens tätskikt. Bolaget hänvisar till miljööverdomstolens dom i mål M 7856-06.

Bolaget vidhåller yrkandet om tillstånd till deponering av högst 50 000 ton farligt avfall enligt ansökan med kompletterade uppgifter om vilka avfallsslag som kan komma ifråga (företeckning EWC-koder inlämnad 2007-05-24). Ytterligare specificering av vilka mängder som kan komma ifråga för olika typer av avfall kan idag inte lämnas. Bolaget menar att det idag finns ett fullgott regelverk för mottagning av avfall vid deponier genom förordningen (2001:512) om deponering av avfall och Naturvårdsverkets föreskrifter 2004:10, som bl.a. innehåller kriterier för de egenskaper som avfall ska ha för att få tas emot vid olika typer av deponier.

Bolaget anser att det i dagsläget är svårt att ha kunskap om inkommande mängder och dess fördelning i tiden och mellan olika avfallsslag för att en planering av den exakta placeringen av olika deponiceller för farligt avfall skall bli meningsfull. I stället har bolaget föreslagit ett bemyndigande till tillsynsmyndigheten att meddela ytterligare villkor för utförandet av nya deponier.

Bolaget har inget att erinra mot att arbeten med sluttäckningar och bottenkonstruktioner får påbörjas först efter godkännande av tillsynsmyndigheten. Dock anser bolaget att tiden ska begränsas till tre månader innan arbeten påbörjas.

Bolaget motsätter sig länsstyrelsens förslag till villkor om bly i lakvatten från deponin för avfall från rökgasrening. Länsstyrelsen har godtagit bolagets förslag till utsläppsvillkor för bly och därför saknas anledning att meddela ett villkor som kan komma att medföra att ifrågavarande lakvatten behöver behandlas separat före den gemensamma lakvattenreningen. Bolaget anser generellt att de villkor som ska ställas på utsläpp från avfallsanläggningen ska avse utsläpp till recipient och att de inte ska reglera enskilda strömmar inom anläggningen. Genom att fastställa villkor för enskilda anläggningsdelar försämras möjligheterna för bolaget att välja de mest optimala lösningarna för att minimera sina utsläpp.

Bolaget motsätter sig föreslaget till villkor att cell för metallhydroxidslam alltid ska placeras över högsta nivån för Roxen. Det är ur miljösynpunkt inte givet att en sådan placering är den bästa. Bolaget anser därför att det bemyndigande som bolaget föreslagit till tillsynsmyndigheten att meddela ytterligare villkor för utförande av nya deponier är tillräckligt som villkor.

Det föreslagna villkoret avseende användning av restprodukter innanför tätskiktet accepteras av bolaget. Likaså godtar bolaget villkor avseende sortering, emballering, lagring och mellanlagring av farligt avfall.

Bolaget motsätter sig ett generellt krav på att alla flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras nederbördsskyddat inom invallat område. De

lagringsbassänger som redan är i drift och anmälda till tillsynsmyndigheten med stöd av nuvarande tillstånd anser bolaget inte ska omfattas av ett sådant krav. Detta gäller lagringsbassänger som används för flytande avfall inför behandling i Rengärd. Bassängerna är utförda i prefabricerad betong som är beständig mot den lagrade produkten. Bassängerna ligger inom område med lakvattenuppsamling och är försedda med påkörningsskydd.

Bolaget motsätter sig förslaget villkor på samtidig lagring av högst 30 000 ton balat avfall och föreslår att mängden begränsas till 50 000 ton, vilket bedöms tillräckligt vid normala driftår. Om behov uppstår ska möjlighet finnas för tillsynsmyndigheten att tillåta större mängder under begränsad tid efter anmälan från bolaget.

Bolaget motsätter sig länsstyrelsens krav på att massor som lagras längre tid och där risk för spridning av förorening föreligger ska täckas och vidhåller att detta krav endast ska gälla beträffande farligt avfall.

Bolaget motsätter sig inte att utreda möjligheterna till förebyggande och skadeavhjälpande åtgärder avseende hantering/förvaring av brännbart och lättantändligt material, men yrkar att redogörelsen ska lämnas till tillsynsmyndigheten inom två år efter att aktuellt tillstånd vunnit laga kraft.

Bolaget motsätter sig förslaget att behandling måste ske i byggnad eller tälthall, vilket i många fall har lett till arbetsmiljöproblem. Bolaget anser att behandlingen ska ske slutet med rening av frånluft. Behandlingsmetoderna utvecklas hela tiden och kan också vara beroende av vilka avfall som inkommer till anläggningen. Bolaget accepterar länsstyrelsens förslag till delegering.

Bolaget accepterar det provisoriska villkoret avseende processvatten från de nya verksamheterna för behandling av flytande avfall. Likaså accepteras förslaget till utredningsvillkor utom såvitt avser enskilda riktvärden. Tillståndsfrågor kan inte sättas på provotid. Avvattningsytan är dessutom redan byggd efter anmälan till länsstyrelsen.

Avvattningsytan byggs för att kunna ta hand om flytande icke farligt avfall när övergångsreglerna att deponera flytande avfall upphör att gälla. Avfallet kan utgöras av t.ex. gatubrunnsslam eller icke farligt flytande avfall från industriella processer. Vatten som avses behandlas i anläggningen läggs idag på deponin. Anläggningen för kemisk fällning är främst tänkt för flytande avfall som uppstår i energianläggningarna, externa eller egna. Avfallet kan vara olika typer av spolvatten som uppstår i samband med rengöringar eller revisioner och som inte är lämpligt att behandla genom indunstning. Även andra vatten kan bli aktuella att behandla, såsom t.ex. processvatten från jordtvättanläggningar. Bolaget anser att den i ansökan uppgivna mängden (50 000 ton) skall tillåtas.

Beträffande utsläpp till vatten kan bolaget acceptera länsstyrelsens förslag till utredningsvillkor för ammoniumkväve med förslår att utredningen även ska omfatta totalkväve. Detta innebär att förslag till begränsningsvärde för ammoniumkväve respektive totalkväve ska ges in till miljödomstolen senast inom tre år från detta beslut.

Gärstad avfallsanläggning ligger inom invallat område. Vallarnas krönhöjd är +50 cm över det hittills högsta registrerade vattenståndet som inträffade 1924. Kontroll av vallarnas höjd och funktion görs regelbundet.

Bolaget motsätter sig förslaget till villkor som innebär att delströmmar av lakvatten från bl.a. celler för farligt avfall och processavloppsvatten skall behandlas separat.

DOMSKÄL

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljödomstolen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven på en sådan beskrivning enligt 6 kap. miljöbalken. Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas.

Tillåtlighet

Länsstyrelsen avstyrker tillstånd till deponering av nya typer av avfall samt till befintliga typer av avfall utöver de mängder som deponeras idag eftersom mängder av de olika avfall som kan komma att deponeras, deras föroreningsinnehåll samt cellernas storlek och antal samt lokalisering inte är känt. Bolaget invänder att det inte är möjligt att idag göra en sådan precisering som länsstyrelsen efterlyser.

Miljööverdomstolen har i dom den 6 februari 2006 (mål M 4585-06) uttalat att det i det då aktuella fallet var tillräckligt att avfallstyper och -mängder preciserades i tillståndet med dess villkor, på det sätt som bolaget gjort i sina yrkanden. Förhållandena i det återopade rättsfallet får anses jämförbara med nu aktuell deponiverksamhet. Miljödomstolen bedömer med ledning av domen att det inte heller finns skäl att kräva mer preciserade uppgifter än vad bolaget har lämnat. Det kan anmärkas att bolaget genom det s.k. allmänna villkoret blir bundet vid den förteckning över avfallstyper med sexsiffriga koder som bolaget ingivit. Det får anses vara möjligt att, på tillgängligt beslutsunderlag, med beaktande av tillämpliga förordningar och föreskrifter, föreskriva sådana villkor att verksamheten som helhet inte kan befaras föranleda skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön. Därmed föreligger inte hinder enligt 2 kap. miljöbalken. Även med beaktande av balkens bestämmelser i övrigt bedömer miljödomstolen att den ansökta verksamheten är tillätlig. Tillstånd ska därför lämnas i enlighet med bolagets yrkande.

Generella föreskrifter

För verksamheten gäller i tillämpliga delar bl.a. avfallsförordningen (2001:1063), förordningen (2001:512) om deponering av avfall, förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll liksom Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:4) om hantering av brännbart och organiskt avfall och (NFS 2004:10) om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall.

Bolaget yrkar undantag enligt 24 § förordningen om deponering av avfall från kravet på separat botten tätning och dränering under befintliga deponiytor för icke-farligt avfall. Länsstyrelsen tillstyrker yrkandet då möjlighet till uppsamling och kontroll av lakvatten redan finns genom den pumpning av lakvatten som sker. Miljödomstolen bedömer att sökt undantag kan medges utan risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Miljödomstolen bedömer att de skyldigheter som följer av nämnda författningar i övrigt kommer att uppfyllas. Krav med motsvarande innehåll bör då inte uttryckas som villkor (se Miljööverdomstolens dom den 1 december 2000 i mål M 7173-99). Det bör delegeras till tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa ytterligare villkor om utförande av skydd mot ytligt föroreningsläckage enligt 21 § deponeringsförordningen.

Länsstyrelsen har vid huvudförhandlingen uppgivit att den inte godkänt någon anpassningsplan enligt 38 § förordningen om deponering av avfall, utan istället avvaktat miljödomstolens prövning. Förordningens krav ska enligt 41 § vara uppfyllda senast vid utgången av år 2008. Tillståndsmyndigheten kan dock bestämma en tidigare tidpunkt. Denna bör bestämmas till den tidpunkt då tillståndet vunnit laga kraft.

Villkor

Ett s.k. allmänt villkor bör föreskrivas på sedvanligt sätt.

Villkor om vilka typer av avfall som får deponeras bör föreskrivas med utgångspunkt i vad bolaget uppgivit i avsnitt 9.2 i den tekniska beskrivningen.

I 5 § avfallsförordningen anges hur lång tid mellanlagring får ske utan att verksamheten ska betraktas som deponi. Enligt bilagorna 4 och 5 är förbränning för energändamål och deponering att anse som återvinnings- resp. bortskaffningsförfaranden. Eftersom vissa delar av verksamheten har prövats under förutsättning att det rör sig om mellanlagring, bör dessa tidsgränser föreskrivas som villkor. I 42 § avfallsför-

ordningen och 29 § förordningen om deponering av avfall finns bestämmelser om skyldighet att föra anteckningar resp. register om verksamheten.

Det är viktigt att all hantering av avfall där föroreningar kan lakas ut sker på hårdgjorda ytor så att dräneringsvatten kan samlas upp. Farligt avfall bör hanteras på en yta med högre täthet och skyddas från nederbörd. Undantaget från detta krav bör begränsas till vitvaror och icke flisat impregnerat virke. Vid lagring av kemiska produkter och flytande farligt avfall fordras dessutom invallning.

Enligt 16 § Naturvårdsverkets föreskrifter (2001:6) om träskyddsbehandling genom tryck- eller vakuumimpregnering ska lagring av impregnerat trä ske helt skyddat från nederbörd, med undantag för stolpar och slipers. Föreskrifterna är inte tillämpliga för avfallsanläggningar, men kan tjäna som ledning vid bedömningen av vilka skyddsåtgärder som ska gälla för lagring av impregnerat virke.

För behandling av förorenade massor bör villkor om anmälan till tillsynsmyndigheten beträffande ianspråktagande av ny metod eller behandling av ny typ av förorenat material föreskrivas på sätt som skett för flera liknande anläggningar. Samma gäller beträffande begränsning av utsläpp av kolväten till luft från lagring och behandling av oljeförorenade massor.

För utsläpp av vatten till recipient yrkar bolaget på riktvärden avseende såväl halter (årsmedelvärden) som årsmängder. Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak bolagets yrkande. Riktvärden bör som huvudregel endast förekomma vid provotidsförordnanden där slutliga villkor ska fastställas senare (prop 1997/98:45 del 1 sid. 172). Riktvärden kan emellertid ha en utsläpps begränsande funktion vid styrningen av en process om de kombineras med gränsvärden. Miljödomstolen anser därför att villkor avseende årsmängder bör gälla som gränsvärden. Nivåerna bör bestämmas med utgångspunkt i bolagets yrkade riktvärden med tillägg för ca 20 % säkerhetsmarginal. De yrkade haltriktvärdena bör föreskrivas som månadsmedelvärden för att få önskvärd styreffekt. Det bör delegeras till tillsynsmyndigheten att föreskriva villkor

om separat rening av särskilt förorenade delströmmar som uppkommer inom verksamhetsområdet.

Utsläppet av totalkväve liksom föroreningsinnehållet i det vatten som avleds från behandlingen av flytande avfall bör sättas på provotid i enlighet med parternas samstämmiga uppfattning.

Buller från verksamheten har i tidigare tillståndsbeslut reglerats genom gränsvärden. Det finns inte skäl att frånga detta. Villkoret bör även harmoniera med vad som nyligen föreskrivit för Gärstadverket.

Miljödomstolen delar länsstyrelsens uppfattning att frågan om krav på de massor som används för konstruktionsändamål kan delegeras till tillsynsmyndigheten. Dock bör redan nu fastställas att massor med sådant föroreningsinnehåll att de klassificeras som farligt avfall inte får användas för detta ändamål.

AB Svensk Leca har vid huvudförhandlingen påtalat att en höjning av deponin till ansökta + 32 m (lokalt höjdsystem) kan medför att den närbelägna lerfyndigheten inte kan utnyttjas fullt ut utan risk för att stabiliteten i deponin äventyras.

Enligt 3 kap. 7 § miljöbalken ska mark- och vattenområden som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av dessa. Sveriges geologiska undersökning (SGU) har i beslut den 8 november 1991 bedömt att de unika lerfyndigheterna vid Kallerstad-Mörtlösa i Linköpings kommun är av riksintresse. Miljödomstolen delar denna bedömning. Det finns därför skäl att föreskriva att höjningen av deponin inte får ske på sätt som hindrar utvinningen av leran.

Bolaget har lämnat uppgifter om de mängder av vissa kategorier farligt avfall som maximalt kommer att lagras samtidigt. Dessa bör fastställas som villkor.

Bolaget och länsstyrelsen är ense om att frågan om vilka skyddsåtgärder som skall gälla för att förebygga bränder behöver utredas ytterligare. Miljödomstolen finner att frågan bör sättas på provotid. Utredningen bör kunna genomföras inom 18 månader. Frågan kan inte anses vara av mindre betydelse varför redovisning bör ske till miljödomstolen.

Tidigare tillstånd

Enligt förordningen (2004:989) om översyn av vissa miljöfarliga verksamheter ska verksamheter av bl.a. detta slag senast den 30 oktober 2007 säkerställa att det s.k. IPPC-direktivet (96/61/EG) uppfylls. Denna tillståndsprövning får anses innebära ett sådant säkerställande. Bolaget kan därmed inte välja att ta det nya tillståndet i anspråk om man vill fortsätta att driva verksamheten. Det bör därför förordnas att detta tillstånd ersätter tidigare tillstånd.

Ekonomisk säkerhet

Bolaget har åtagit sig att initialt ställa säkerhet enligt 15 kap. 34 § med 101 Mkr. Därutöver har bolaget föreslagit att det vart femte år ske ge in en ny beräkning av säkerheten till tillsynsmyndigheten enligt en angiven beräkningsmodell.

Enligt 16 kap. 3 § miljöbalken får säkerheten ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av säkerhet. En sådan plan måste enligt miljödomstolens mening grundas på en vid provningstillfället redovisad tidsplan över den successiva utvecklingen av verksamheten och fastställas i nominella belopp. Den av bolaget föreslagna återkommande redovisningen till tillsynsmyndigheten uppfyller inte detta krav. Dessutom torde godkännande av säkerhet inte vara en sådan fråga av mindre betydelse som kan överlåtas till tillsynsmyndighetens avgörande. Säkerhets storlek bör därför avgöras nu.

Bolaget har möjlighet att ansöka om nedsättning av säkerheten enligt 24 kap. 8 § miljöbalken i den takt som sluttäckningen framskrider eller andra åtgärder vidtas som kan minska behovet av säkerhet. Å andra sidan ankommer det på tillsynsmynd-

digheten att bevaka att säkerheten är tillräcklig och i förekommande fall hos miljödomstolen ansöka om ändring enligt 24 kap. 5 § första stycket 12 miljöbalken.

Bolaget beräkning av säkerheten enligt 15 kap 34 § till 101 Mkr har inte ifrågasatts. Miljödomstolen anser att säkerhet även bör ställas för omhändertagandet av det farliga avfall som lagras samtidigt. Bolaget har invänt att detta inte kommer att utgöra någon kostnad eftersom huvuddelen kan förbrännas eller deponeras i bolagets egen regi. Miljödomstolen erinrar om att säkerhetens syfte är att garantera att medel finns tillgängliga för återställningsåtgärder för det fall bolaget skulle komma på obestånd. Därför kan bolagets invändningar inte utgöra skäl får att avstå från att ställa säkerhet.

Miljödomstolen finner, med utgångspunkt i bolagets uppgifter om att åtminstone 40 100 ton farligt avfall samtidigt kan komma att lagras inom verksamhetsområdet, att säkerheten bör höjas med 40 Mkr. Det bör förordnas att säkerheten ska förvaras hos Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Verkställighet

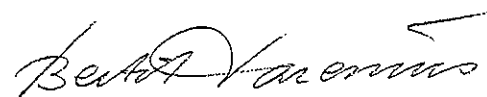
Det finns skäl att medge yrkandet om verkställighetsförordnande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga

Överklagande senast den 1 juli 2008.

Jonny Boo

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Jonny Boo, ordförande, och miljörådet Bertil Varenius samt de sakkunniga ledamöterna Kjell Karlsson och Börje Andersson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni är missnöjd med domen kan Ni överklaga den till Miljööverdomstolen, Svea hovrätt. Detta gör Ni genom att skriva ett överklagande som Ni skickar till Miljödomstolen. Vad överklagandet skall innehålla framgår under ÖVERKLAGANDETS INNEHÅLL nedan.

Överklagandet måste ha inkommit till Miljödomstolen inom tre veckor från domens datum. Senaste dag för överklagande finns angiven i slutet av domen.

Anslutningsöverklagande

Om Er motpart har överklagat domen kan också Ni överklaga den till Miljööverdomstolen, även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut (s k anslutningsöverklagande). Ni skall också i detta fall skicka ett överklagande till Miljödomstolen.

Anslutningsöverklagande måste ha kommit in till Miljödomstolen inom en vecka från den senaste dag för överklagande som finns angiven på sista sidan i domen.

Om ett överklagande förfaller eller återkallas kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

ÖVERKLAGANDETS INNEHÅLL

I överklagandet skall anges

1. att det riktar sig till Miljööverdomstolen
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadress, yrke, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klaganden respektive motpart,
3. den överklagade domen med angivande av Miljödomstolens namn samt dag för domen;
4. den ändring som yrkas i Miljödomstolens dom,
5. grunderna (skälen) för överklagandet, samt
6. de bevis som åberopas.

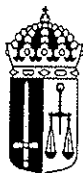
OBSERVERA

1. Överklagandet skall alltså vara riktat till Miljööverdomstolen men lämnas eller skickas till Miljödomstolen.
2. Till överklagandet skall bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte part bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på partens bekostnad.

Ytterligare upplysningar lämnas av Miljödomstolen.

Anvisning för överklagande - dom enligt miljöbalken (ansökningsmål)

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 VÄXJÖ	Kungsgatan 8	0470 - 868 00	0470 - 868 40	Måndag - fredag 09.00 - 12.00 13.00 - 15.00

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga Miljööverdomstolens avgörande ska göra detta genom att skriva till Högsta domstolen.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas **till Svea hovrätt Miljööverdomstolen**.

Den ska ha kommit in till Miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av det överklagade avgörandet.

Det krävs **prövningstillstånd** för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast

1. om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen
2. om det finns synnerliga skäl till en prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i Miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (Miljööverdomstolens avdelning samt dag och nummer för avgörandet),
3. den ändring i avgörandet som klaganden yrkar,
4. varför klaganden anser att avgörandet ska ändras,
5. de omständigheter som klaganden åberopar till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas,
6. de bevis som klaganden åberopar och vad han vill styrka med varje bevis.